

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) tervezése és a területi tervezés tovább irányai

Boros Szilárd
Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal (NTH)

„Területfejlesztési tevékenység Fejér megyében” című
ÁROP projekt nyitókonferenciája,
Székesfehérvár, 2014. február 18.

SZÉCHENYI

PROGRAMIRODA

Területfejlesztési, területi tervezési és szakmai koordinációs rendszer kialakítása,
ÁROP-1.2.11-2013-2013-0001

MAGYARY
PROGRAM

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projektek az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósulnak meg.

1. TOP-ot érintő kormányzati döntések
2. TOP 4.0. várható szerkezete
3. TOP területi tervezés aktuális folyamatai és irányai

- **1831/2013. (XI. 14.) Korm. határozat**
a 2014–2020 közötti időszakban a TOP tervezésének egyes szempontjairól, az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról
 - Decentralizált források** tervezése integrált programok kialakításával **3 területi szinten** valósul meg a TOP-ban:
 - megyei szint
 - megyei jogú város szintje
 - várostérség és megyei jogú város térségének szintje
 - Rögzítette a fenti 3 szint **indikatív forráskeretét**:
 - Megyei programok: 450 Mrd Ft
 - Megyei jogú városok: 220 Mrd Ft
 - Várostérségek: 298,08 Mrd Ft

- **2018/2013. (XII. 29.) Korm. határozat**

a gazdaságfejlesztési célokat szolgáló operatív programok esetében az integrált területi beruházás (ITB) eszköz alkalmazásának módjáról, valamint az eszköz használatához szükséges feltételekről

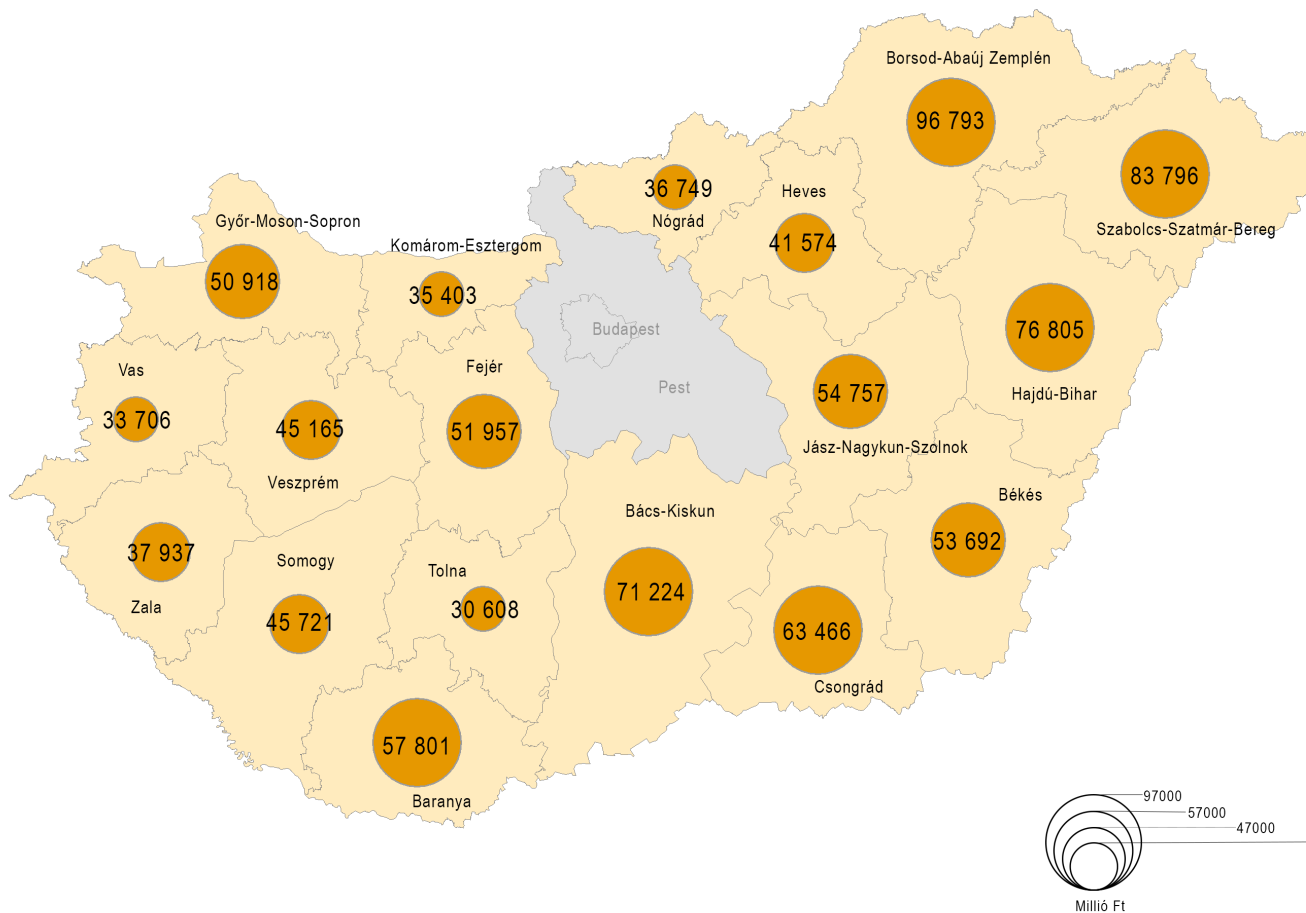
–szükségesek területileg integrált fejlesztések, amelyeket egy vagy több operatív program min. két prioritástengelye finanszíroz

–gazdaságfejlesztési célú operatív programok esetében:

- Balaton Kiemelt Üdülőkörzet
- megyei jogú városok, fenntartható városfejlesztés céllal, lehetőség szerint több operatív program forrását integrálva
- megyék gazdaságfejlesztési céllal, a megye teljes területére, lehetőség szerint több operatív program forrását integrálva
- KMR régióban Budapest főváros és Pest megye

–Ágazati operatív programokban is lehetőség az ITB alkalmazása

A három tervezési szintre jutó forrásallokáció megyei szintre összesítve

- **Nemzeti Fejlesztés 2020 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió elfogadása**
 - 1/2014. (I. 3.) OGY határozat a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról
 - 6/2014. (II. 7.) OGY határozat az 1/2014. (I. 3.) OGY határozat módosításáról
- **Területfejlesztési törvény módosítása**
 - 2013. évi CCXVI. törvény A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény módosításáról
 - **Kistérségi tervezés átalakul járási szintűre (Tf. tv módosítás elfogadása) – friss változás!**

TOP struktúra

PRIORITÁSI TENGELY	ALAP	EU TEMATIKUS CÉL
1. Prioritás: Térségi gazdaság-fejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	ERFA	(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása (3) A kkv-k verseny-képességének fokozása
2. Prioritás: Települési környezet fenntartható fejlesztése	ERFA	(6) Környezet-védelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása
3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	ERFA	(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban
4. prioritás: A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	ERFA	(9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem
5. Prioritás: Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD fejlesztések)	ERFA + ESZA	(9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem
6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	ESZA	(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása (9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem
ÖSSZESEN:		

1. Prioritás – célok/tervezett intézkedések

1.1. Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók

- Üzleti infrastruktúra-fejlesztések
- Vidéki gazdaság üzleti infrastrukturális hátterének támogatása

1.2. Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál

- Kis- és középvállalkozások támogatása a területi szükségletekre reagálva
- Térségi kísérleti fejlesztések
- Alternatív befektetés- és beruházás-ösztönzés

1.3. Térségi szintű, foglalkoztatás-bővítési célú turizmusfejlesztés és vonzerőfejlesztés

- A vállalkozások foglalkoztatási célú turisztikai szolgáltatás-fejlesztésének támogatása
- Kulturális és természeti örökségre alapozott vonzerőfejlesztés: örökség megóvása, fejlesztése, infrastrukturális fejlesztéseket kiegészítő „szoft” elemek

1.4. A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés

- Gazdaságfejlesztéshez kapcsolódóan alacsonyabb rendű úthálózat fejlesztése
- Munkaerő piaci elérhetőség javítása

1.5. A gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése

- Az óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése
- A napközbeni kisgyermekellátás, főleg bölcsődék és családi napközik kapacitásának és infrastruktúrájának fejlesztése

2.1. A városi környezet területileg koncentrált környezettudatos megújítása (integrált programok)

- Zöldterület fejlesztés (zöldfelületi arány, változatosság és hálózatiság növelése), közterületi rekreációs övezetek
- Integrált városfejlesztési akciókhoz kapcsolódó fenntartható közlekedési fejlesztések

2.2. Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések

- 2000 LE alatti települések szennyvízkezelése érzékeny vízbázisokon
- Belterületi vízrendezés
- Települési hulladéklerakók rekultivációja
- Egyéb települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztés
- Infrastrukturális fejlesztéseket kiegészítő, megalapozó „szoft” tevékenységek (pl. zajtérkép)

3. Prioritás – célok/tervezett intézkedések

3.1. Kisléptékű közlekedési fejlesztések

- Községi közlekedés fejlesztése (buszfordulók, buszsávok, buszöblök, buszvárók)
- Intermodális csomópontok fejlesztése, ahol a beruházási ráfordítás kevesebb, mint 50%-a kapcsolódik a kötőpályás létesítményhez (pl. autóbusz-pályaudvarok)
- Kerékpárforgalmi létesítményekfejlesztései
- B+R és P+R parkolók létesítése
- Gyalogos közlekedési zónák, forgalomcsillapított övezetek
- Közlekedésbiztonsági fejlesztések a veszélyes gyalogátkelőhelyeken, buszmegállóknban
- E-jegyrendszer, utastájékoztató, forgalomirányító, közlekedési informatikai rendszerekkel
- Fenntartható városi/járási/kistérségi közlekedési tervek kidolgozása

3.2. A települési önkormányzati infrastrukturális létesítményekben az energiahatékonyság növelés és a megújuló energia felhasználás támogatása

- Önkormányzati infrastruktúra, épületállomány energia-hatékonyság célú rehabilitációja
- Önkormányzati infrastruktúra megújuló forrásokra épülő épületenergetikai beavatkozásai
- Önkormányzati, közösségi, a helyi megújuló energiaforrásokra épülő komplex energiaellátás-fejlesztési programok

3.3. Fenntarthatósági, energiahatékonysági szemléletformáló programok

- Önkormányzatok Fenntartható Energia Akcióprogramjai (SEAP-jai) elkészítése
- Önkormányzati környezettudatossági szemléletformálási kampányok, társadalmi akciók

4. Prioritás – célok/tervezett intézkedések

4.1. Egészségügyi alapellátás és önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése

- Orvosi rendelők infrastruktúra fejlesztése, akadálymentesítése
- Orvosi rendelő/egészségház, központosított alap-ellátási ügyelet kialakítása, indokolt esetben építése
- Járóbeteg-szakrendelő bővítése, felújítása
- Szakmai felszereltség korszerűsítése, gépek-eszközök fejlesztése

4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése

- Szociális nappali ellátás támogatása - időskorúakról, szenvedélybetegekről, és hajléktalan emberekről gondoskodás
- Egyéb szociális alapellátásokhoz kapcsolódó szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek fejlesztésének támogatása

4.4. Térségi és helyi közzolgáltatást nyújtó egyéb intézmények infrastruktúra-fejlesztése

- Önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése
- Családbarát funkciók kialakítása

4.5. Szegénység és szegregáció által sújtott, leromlott városrészek rehabilitációja

- Szegénység és szegregáció által sújtott, leromlott városrészek fejlesztése, komfortfokozat emelése, lakások kiváltása, szociális bérlakások vásárlása és építése, életveszélyes lakhatási körülmények megszüntetése
- Közösségi terek, létesítmények fejlesztése a szociális kohézió érdekében
- Közterek, közparkok, közterületi játszóterek, szabadtéri közösségi terek, városi zöldfelületek, gyalogos zónák infrastrukturális fejlesztése és megújítása

5. Prioritás – célok/tervezett intézkedések

CLLD városokban:

5.1. Kulturális és közösségi terek fejlesztése - infrastrukturális beruházások a városi CLLD-kben (ERFA)

- Községi terek infrastrukturális felújítása, bővítése, eszközfejlesztése, kreatív, új szolgáltatások befogadására alkalmas térré alakítása (önkormányzati, nonprofit, egyházi közösségi terek)
- Közterek „közösségi tér funkcióinak” bővítése
- Innovatív, területi közösségi szolgáltatást biztosító városi kulturális intézmények eszközfejlesztése

Továbbá a 6-os prioritás alatt ide kapcsolódik:

5.2 A városi CLLD-k közösségi és kulturális fejlesztéseihez kapcsolódó, illetve azokat támogató beavatkozások (ESZA)

- Helyi társadalmi párbeszéd egyeztetési mechanizmusainak kialakítása, működtetése, a helyi identitást erősítő tevékenységek
- A helyi aktivitást, társadalmi szolidaritást elősegítő tevékenységek
- Infrastruktúra közösségi használata, szabadidő-eltöltés minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok helyszínnel és programokkal történő támogatása.
- Helyi (népi) mesterségek újratanítása, bemutató programok, kiállítások

5. Prioritás – célok/tervezett intézkedések

Város-vidék együttműködések CLLD típusú támogatása:

5.3 Város-vidék együttműködések elősegítő, közösségi kezdeményezésű beruházások és fejlesztések megvalósítása (ERFA)

- Helyi termék termelési, értékesítési és logisztikai kapcsolatok fejlesztése
- Mobilitás, integrált térségi közlekedési kapcsolatok fejlesztése
- Város-vidék megújuló energia- (biomassza és biogáz rendszerek) termelési és hasznosítási rendszerek fejlesztése
- Város-vidék hulladék-kezelési és hasznosítási rendszerek fejlesztése
- Város-vidék rekreációs turisztikai kapacitások fejlesztése

Továbbá a 6-os prioritás alatt ide kapcsolódik:

5.4 Város-vidék együttműködések elősegítő, közösségi kezdeményezésű beruházásokhoz és fejlesztésekhez kapcsolódó, illetve azokat támogató beavatkozások (ESZA)

- Város-vidék közösségi kezdeményezésű beruházások és fejlesztések megalapozottságához, megvalósításához szükséges:
 - szakmai elemzések, megvalósíthatósági tanulmányok
 - képzések, szakképzések, továbbképzések, oktatás és együttműködések
 - szemlélet- és identitásformáló, tájékoztató, népszerűsítő akciók, programok, kampányok

6. Prioritás – célok/tervezett intézkedések

6.1. Helyi foglalkoztatás javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumokkal

- Foglalkoztatási stratégiák illetve kapcsolódó alap-dokumentumok, tanulmányok kidolgozása (pl. humán erőforrás térképek, vállalati háttér felmérés)
- Tanácsadási, információnyújtási tevékenység (pl. munkaerő keresleti - képzési kínálati adatbázis, pályorientáció, rendezvények)
- Paktum inkubátor – szolgáltatásfejlesztés mikro-, kis- és középvállalkozások számára
- Projektgenerálás

6.2. Munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése

- Munkahelymegtartás és foglalkoztatás-bővítés a megyei gazdaságfejlesztési csomagok részét képező közvetett KKV támogatásokhoz kapcsolódóan

6.3. Szociális városrehabilitációs beavatkozások

- Területi hátrányok felszámolását szolgáló komplex programok ESZA beavatkozásai (pl. integrált program megvalósítása, városrészi leszakadási folyamatok megfordítása)
- Mélyszegénységben élők, romák felzárkózásának, szegregált élethelyzetek felszámolásának segítése

6.4. A helyi identitás erősítése

- Térségi szintű esélyteremtő programok (pl. ösztöndíjak, tehetség-programok)
- Közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítő marketing akciók, kulturális és környezeti örökség megőrzését szolgáló akciók
- Civil település-fejlesztés, örökségvédelem, kulturális és szociális akciók

Alapvetően 3 fázisból áll (mind a megyei,
mind az MJV)

-I. fázis:

- TOP-hoz kapcsolódó megvalósítani kívánt **fejlesztési irányok meghatározása**

-II. fázis:

- A meghatározott fejlesztési irányok részletes bemutatása (megadott szempontok szerint)

-III. fázis:

- A II. fázisban elkészült részletes fejlesztési részdokumentum **egyes elemeinek** EMT szintű kidolgozása

- Alternatívákban való gondolkodás
- Fontos a hálózatos, egymásra épülő fejlesztések tervezése (ágazatilag, területileg, források tekintetében)
- Hálózatban való gondolkodás a közlekedés fejlesztések tekintetében (ne pontszerű)
- Fontos a partnerség, a közösségi összefogás – Koordinációs útmutató (NTH) készül
 - Gazdaságfejlesztés terén a megye (kistérség)-MJV együtt tervezés
- Priorizálások és különböző csomagok kialakítása – projekt jelentőség szempontjából és források

Az II. fázis elvárt eredményei (*ágazati OP-k*)

- Ágazati OP-khoz kitöltendő, illetve pontosítandó sablon (*ua. mint az I. fázisban kitöltendő*)
- A rövid tartalomnál érdemes kitérni arra, hogy az a TOP-os fejlesztési részdokumentum fejlesztéseihez elengedhetetlen vagy helyettesíthető.

1. Az ágazati OP-ba megfogalmazott projekt(csomag) megnevezése

Kérjük, jelölje meg az OP-t, és a finanszírozó alapot!

2. Projekt(csomag) célja

(A beavatkozás 1-2 fontosabb célját szükséges meghatározni, amelyekhez később mérhető indikátorok, mérőszámok is kapcsolhatók – max. 5 db)

3. Projekt(csomag) rövid tartalma

(Felsorolásszerűen azon tartalmi elemek, amelyek a projekt(csomag) későbbi támogatási elemeit fogják képezni, és amelyekre EU támogatás fordítható: beruházások, szolgáltatási elemek stb. - max. 8 sor)

4. Projekt(csomag) fő kedvezményezettjei:

(kerüljön külön kiemelésre az a fő kedvezményezett, amely a fejlesztés megvalósítója lesz) - Max 5 db.

5. A projekt vagy projektcsomag becsült költségigénye:

- A kidolgozott fejlesztési irányok projektelemeinek (ahol releváns) EMT szintű kidolgozása – megyei OP sablon és EMT útmutató készül (NTH)
 - Fel kell mérni, melyek azok a projektelemelek, amelyek EMT szintű kidolgozása már a II. fázis során látszik, így a következő időszakban ezekkel kezdődhet meg a tervezett fejlesztések megvalósítása.

Tervezési folyamat ütemezése

Feladatkör	Feladatkör teljesítésének határideje
1. Helyzetfeltáró dokumentumok	2012. III-IV. negyedév
2. Megyei területfejlesztési koncepció	2014.03.31.*
3. Megyei területfejlesztési program	2014.07.31.**
 3.a megyei stratégiai program	2013.11.30-ig egy közbenső munkaváltozat megküldése végleges elkészítés: 2014.05.31.***
 3.b megyei operatív program	2014.05.31.***

*: Tervezett módosítás

** : Miniszteri állásfoglalás kézhezvétele

***: KGy határozattal jóváhagyott társadalmasításra szánt változat

Tervezési folyamat ütemezése 2.

Feladatkör	Feladatkör teljesítésének határideje
4. Megyei és MJV uniós részdokumentumok, ezen belül:	
 4.a TOP-hoz illeszkedő megyei és MJV uniós részdokumentum (I. fázis, – fejlesztési irányok)	2013.11.15.
 4.a TOP-hoz illeszkedő megyei és MJV uniós részdokumentum (II. fázis, – részletes kidolgozása)	2014.05.31.
 4.a TOP-hoz illeszkedő megyei és MJV uniós részdokumentum továbbfejlesztése (III. fázis – projektfejlesztés)	2014.09.30. minőségbiztosítás után készülő végleges dokumentum: 2014.11.15.
 4.b Ágazati OP-khoz illeszkedő megyei és MJV uniós részdokumentum	2014.05.31.

Köszönöm a figyelmet!

Boros Szilárd
Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal (NTH)
szilard.boros@nth.gov.hu
(0036-1)-795-2354/
30-702-5042